

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pólí. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrť leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrť leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 31. januarija 1877.

O b s e g: Tudi sadnim drevesom je treba gnojiti, pa kako? — Gospodarske novice. — Podgane, pa tudi miši pokončati. — Krompir namesti mjila (žajfe). — Občni zbor Matice slovenske 24. dne januarija. — Spomini na planine. — Potne črtice. (Dal.) — Liberalci pa konservativci. — Novice iz Turčije in o Turških zadevah. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Tudi sadnim drevesom je treba gnojiti,
pa kako?

Stara kriva misel je ta, da sadnim drevesom ni treba gnojiti kakor drugim rastlinam. Če gospodarji iz take „stare šole“ vidijo to ali uno drevo hirati, ne mislijo drugzega, ko to, da drevo na mestu, na katerem je dozđaj stalo, ne more več sadja roditi.

Če pa vzrok nerodovitnosti temeljito preiščemo, bomo večidel našli, da drevó slabí zato, ker korenine njegove ne dobivajo potrebnega živeža. Tako drevó je podobno lačnemu človeku, ki je sicer zdrav, a vendar hujša in hujša zato, ker lakoto trpi. Čeravno je gotovo, da se drevó na enem in istem mestu, ako je zemlja dobra, brez gnojenja dolgo močno in rodovitno ohrani, je pa tudi od druge strani gotovo to, da mora začeti hirati, ako so korenine njegove po preteku več let povžile ves živež, ki so ga okoli sebe iz zemlje dobivale.

V tacih okoliščinah pa zamore gospodar drevesu zopet k rodovitnosti pomagati s tem, da ga pravilno obreže in pa mu primerno pognoji.

Res je sicer, da veliko sadjerejcev ne zná drevesom gnojiti; al za tega del ni gnojenje samo po sebi krivo, ampak le to je krivo, da se drevesu prav ne gnoji. Namesto da bi gnoj djali blizo korenin, po katerih drevo živi, ga pa denejo tikoma k deblu. Tako gnojenje ne pomaga nič, in ker ni pomagalo, se pa drugo leto celó nič več ne gnoji in drevo prepusti njegovi osodi.

Ker se korenine sadnih dreves pod zemljo razprostirajo globočje, si moramo prizadevati njih napajati z redilnim živežem. To se pa zgodi s pridnim in primernim gnojenjem.

Večidel ste kali in pa fosforova kislina ti st stvari, ki ju sadjerejec mora zemlji povračati, če onih dveh življev manjka v zemlji. Z navadnim pepelom, gnojnico ali pa z vodo zmešano sekretnico najbolje in najcenejše dosežemo ta namen. To pa se naredi tako, da okoli drevesa v primerni oddaljenosti 4 do 5 dober čevlj globokih in pol čevlja širokih jam skopljemo, v katere se nekoliko perišč navadnega pepéla vsuje, potem pa vsaka jama napolni s gnojnico ali pa z sekretnico, kateri se more zmirom polovico vode primešati, da ni prehuda; tudi gnojnico je treba

z vodo mešati. Za veliko drevo zadostuje navadno kake 3 funte pepéla, 1 vedro pa gnojnice.

Čem več gnojilnih jam, v katere se razdelí omenjena mera pepéla in gnojnice, se napravi okoli drevesa, tembolje je. Se vé da je treba to vsako leto ali vsaj na dve leti ponavljati. Posebno dober gnoj za drevesa se pa naredí iz tako imenovanega komposta (mešanega rastlinskega gnoja) z nekoliko koščene moke in pa navadnega pepéla. *)

Najboljši čas z imenovanima gnojnicama drevesom gnojiti sta mali ali veliki srpan.

Kakor smo že gori rekli, je velika napaka ta, da se drevesom preblizo debela gnoji; pognojiti se mora le sesalnim koreninam drevesovim. Da se pa to prav zadene, naj se gleda na obsežek krone drevesove. Če boče sadjerejec z suhim gnojem, to je, s kompostom ali godnim (vležanim) hlevskim gnojem pognojiti, naj naredí v gori navedeni daljavi od debela graben pol čevlja do enega čevlja globok; kedar pa se ta graben koplje, je paziti na to, da se drevesove koreninice ne poškodejejo. Koliko pa naj se gnoja v ta namen vzame, to je odvisno od velikosti drevesa in pa lastnosti gnoja. Najbolji čas za gnojenje s suhim gnojem je jesen, da se čez zimo subí gnoj po zimski mokroti razkroji in v zemljo vrine.

Gospodarske novice.

* *Ministerstvo kmetijstva* je po sklepu državnega zbora za svoje potrebščine za letošnje leto na razpolaganje dobilo 10 milijonov in 990.250 gold. Ta denar se steka posebno iz dohodkov državnih gozdov, državnih velikih posestev in pa rudnikov, ki znašajo skupaj 10 milijonov in 226.250 gold. Koliko iz tega denarja bodo dobile kmetijske družbe v podporo različnih naprav in potrebščin kmetijstva, še ni znano.

* *Viša kmetijska šola na Dunaji*, katera je stala do zdaj pod vodstvom kmetijskega ministerstva, pride po sklepu državnega zbora pod vodstvo naučnega ministerstva.

*) *Kostí živalske in človeške* obstojé iz apna in fosforove kisline, katera je, kakor je gori rečeno bilo, eden glavnih življev rastlinam, pepel pa jim daje kalija.